

יוסף חיים עליכם

פרשת בהעלותך

כיסופים טובים לדבר מצווה

"דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלתך את הנרת אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות."
 פרש רש"י: למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים? לפי שכשראה אהרן חנכת הנשיאים חלשה אז דעתו, שלא היה עמהם בחנכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה: חייך, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומיטיב את הנרות.
 כזה ראה וקדש! איך אהרן שהיה הכהן הגדול בבית המקדש, וכל עבודת הקרבנות - בזכותו, והקטרת הקטרת - על ידו, ומלאכתו בקדש - בלי סוף, ועם כל זאת כאב והצר על שלא זכה להשתתף בקרבנות הנשיאים בחנכת המזבח! כי אוהב מצוות לא ישבע מן המצוות, ומי שאהבת ה' זורמת בעורקיו - תמיד רוצה להוסיף ולהתעלות בתורה ובמצוות. ועל כגון זה אמר דוד המלך בתהלים: "אשרי איש ירא את ה' במצותיו חפץ מאד", שהחפץ למצוות - היא הראיה הברורה ליראת ה'! [זובב שפתי ישנים]

שאלות ותשובות - הלכות בישול בשר בחלב - שנה ב'

עובדיה יוסף זצ"ל שאם עובד במסעדה של גוי וזה פרנסתו מותר, ורק בשעת דחק גדול, וישתדל למצוא עבודה אחרת במהרה.
שאלה: קדרה בשרית שאינה בת יומה כלומר שעבר 24 שעות מאז הבישול האחרון והרתיח בה בטעות חלב האם נחשב כמבשל בשר בחלב?
תשובה: כאן מכיוון שעברו 24 שעות הטעם של הבשר פגום ולא נחשב כמבשל בשר בחלב ומותר בהנאה. ואם צריך לבשל לגוי מותר לכתחילה לבשל בקדרה כזאת. **וכתב הרב הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל** שאם מסתפק אם עברו 24 שעות אבל ודאי שעבר לילה אחד התבשיל מותר, כיון שדעת רבינו תם שאין צורך להמתין 24 שעות אלא מספיק לינת לילה אחד כדי שיחשב נותן טעם לפגם, ואף שאין הלכה כמותו, מכל מקום אפשר לצרפו לספק ספיקא.
שאלה: חמאה שהתבשלה בסירי בשרי בן יומו, מה דין החמאה?
תשובה: אם אין שישים אסורה בהנאה, ולכן אסור להדליק בחמאה זו אפילו נרות חנוכה, ולדעת הרב הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל מותר להדליק בחמאה זו נרות חנוכה, כיון שאסור להשתמש לאורם ואינו נהנה בהדלקתם, שמצוות לאו להנות ניתנו.
שאלה: מה דין אכילת דגים עם חלב?
תשובה: דגים בחלב מותרים אפילו מדרבנן אבל יש בהם סכנה שמא יבוא לידי חולי ולכן אסור לאכלם ויש מין האחרונים שכתבו שאין חשש חולי בזה (וכן מנהג אשכנז) ועל כל פנים שומר נפשו ירחק ויזהר מזה, וטיגון דגים בחמאה מנהג בגדד היה לטגן ולא לחשוש לחולי הנזכר. **וכתב הרב הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל** שבמקום שנהגו להקל בטיגון דגים בחמאה יכולים להשאר במנהגם.
שאלה: ביצה שנמצאה בתוך התרנגולת לאחר השחיטה האם מותר לאוכלה בחלב?
תשובה: אם הביצה נגמרה שיש בה חלמון וחלבון מותר מין הדין לאכלה בחלב אמנם המנהג שלא לאכלה בחלב אבל אם אין לה רק חלמון לבד אסור.
שאלה: האם מותר להניח כלי עם חלב לא מכוסה בתיבה שיש בה כלי עם בשר לא מכוסה?
תשובה: יש מתירין באופן זה שלא חוששים שמא ייפול מזה לזה ויש מחמירים לכתחילה ומצריכים ששניהם יהיו מכוסים וכן ראוי לנהוג. ולדעת הרב הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל מותר לכתחילה להניחם במקור סמוכים זה לזה.
שאלה: בישל עוף עם חלב האם עבר איסור מהתורה או לא?
תשובה: מהתורה דווקא בשר בהמה אסור, אבל בישול עוף או חיה עם חלב אסור מדרבנן ולכן מותר למכור התבשיל לגוי שאינו אסור בהנאה כמו בשר בהמה.

שאלה: מדוע חזרה התורה שלוש פעמים והזהירה "לא תבשל גדי בחלב אמו"?
תשובה: קבלו חז"ל שהדבר נכפל שלוש פעמים:
 א. אחד לאיסור אכילה בשר בחלב.
 ב. אחד לאסור את הבישול עצמו אפילו לא אוכל.
 ג. לאסור בהנאה תבשיל שנתבשל בשר בחלב שלא ניתן להאכילו לכלבו וכדו'.
שאלה: האם דווקא "גדי בחלב אמו" או כל סוג בהמה עם חלב?
תשובה: אף על גב שכתוב גדי לאו דווקא אלא הוא הדין כל בשר בהמה טהורה אלא שדיבר הכתוב על פי המנהג שכך היה דרך לבשל גדי בחלב, וכמובן גם לא צריך שיהיה בחלב של האם אלא כל חלב של בהמה טהורה אם מבשל עם בשר אסור.
שאלה: האם מותר לישראל לבשל לגוי בשר עם חלב?
תשובה: גם שמבשל לגוי אסור כי עצם הבישול עצמו אסור.
שאלה: אם נפלה חתיכת בשר לתוך חלב רותח שבכלי ראשון שאינו על האש האם נאסר המאכל?
תשובה: כל עוד החלב בכלי ראשון והוא רותח, אף אם אינו על האש, אם נפלה חתיכת בשר ואין שישים כנגדה, הכל נאסר, שנחשב כבישול ואסור אפילו בהנאה, ולדעת הרב הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל כדי לאסור את התבשיל בהנאה צריך שיתבשל לפחות שליש בישול, ולכן במקרה שנפל לתוך החלב הרוחת ולא הספיק להתבשל שליש בישול לא נאסר התבשיל בהנאה.
 צלי בחלב - נחשב כבישול ואסור בהנאה, וכן המטגן בשר בחלב - נחשב כמבשל ואסור בהנאה, ונרות חלב בהמה שערבו בהם הנוכרים חמאה - אסורים בהנאה.
שאלה: מה יעשה אדם בתבשיל שבישל בו בשר וחלב ביחד?
תשובה: אסור בהנאה וצריך לקבור אותו או לשפוך בנהר או לפח העיקר שילך לאיבוד שאסור לתת לכלבו או לגוי אפילו שלא מכיר אותו.
שאלה: קדרה בשרית שבישל בה בשר באותו יום והרתיח בה חלב האם עובר על איסור בישול?
תשובה: מכיוון שהחלב נכנס לדופני הקדרה ומוציא טעם הבשר והחלב ניכר לעין עובר על איסור מבשל וצריך האדם כפרה ואסור באכילה והנאה. ולדעת הרב הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל כיון שאין כאן חלב בעין יש להקל להתירו בהנאה בהפסד מרובה.
שאלה: כיצד יתכן לבשל לגוי בשר בחלב ולא לעבור על האיסור בישול?
תשובה: בשר בהמה טמאה עם חלב טהורה או בשר בהמה טהורה עם חלב טמאה מותר בבישול והנאה וצריך להיזהר לא לעשות זאת משום מראית העין ורק לצורך רפואי מותר. **וכתב הרב הגאון רבי**

כי לקח טוב נתתי לכם

"ויַעַשׂ כֵּן אֶהְרֵן אֶל מוֹל פְּנֵי הַמִּנְוָרָה הַעֲלָה נִרְתִּיָּה...". כתוב במדרש ספרי על פסוק זה, מה בא להגיד "ויַעַשׂ כֵּן אֶהְרֵן"? אלא להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. טבעו של אדם הוא, כשהוא עולה למדרגה רמה הרי הוא בא לכלל התפעלות עצמית. ואילו אהרן הכהן עשה עצמו כמנורה עצמה "ויַעַשׂ כֵּן אֶהְרֵן" כשם שהמנורה אינה מרגישה כלל אם גבוהה היא אם נמוכה, כך גם הוא לא התפעל כלל מעליותו למדרגות יותר רמות. [שפתי קודש]

מצוותיך שעשועי

בדרך ארץ הראוי לנהוג בו הנשים: לעולם תשתדל האשה להיות צנועה וכשרה ונאה במעשיה חסידה עם בעלה ובניה, וגרסינן במדרש "כֹּה תֵאמֶר לְבֵית יַעֲקֹב", שנצטוו משה רבינו ע"ה לאמר תחלה לבית יעקב והם הנשים, נצטוו לדבר עם הנשים לומר להם ראשי פרקים ודברים קצרים שהן משיגות להבין, ולמה נצטוו לדבר עם הנשים תחלה מפני שהן שולחות בניהן לבית הספר ומשימות עיניהם עליהם שיעסקו בתורה ומרחמות עליהם בבואם מבית הספר ומושכות לבם בדברים טובים ושומרות אותם שלא יתבטלו מן התורה ומלמדות אותם יראת חטא בילדותם ונמצאו הנשים הצדקניות סיבה לתורה וליראה. וכאשר יבואו בעליהן ממלאכתן והם יגיעים ועייפים יזכירום לקבוע עתים לתורה ולתת צדקה. ותהיה זהירה להיות שלום בינה ובין אישה. [ראשית חכמה]

משה רבינו היה תמיד לומד תורה עם ישראל ומספר להם שבחיו של הקב"ה, ואילו אהרן הכהן היה תמיד ממליץ על ישראל ומספר את שבחיהם לפני הקב"ה. וכשם שמשה רבינו בעבודתו לא שינה לעולם מן האמת, שכן כמה שהפליג בשבחו של המקום, הרי הכל היה אמת. כך גם אהרן הכהן בעבודתו לא שינה לעולם מן האמת. שע"י דיבוריו היה מעלה את בני ישראל עד שנעשו באמת טובים והגונים וכל השבחים שאמר עליהם היו אמיתיים ללא כל הפרזה. [אילנא דחיי]

הסולרי גורם ביטול תורה לרבים ופוגע ברצף וקדושת הלימוד

הנה ידוע כמה החמירו חז"ל בעוון ביטול תורה - ואמרו שהמפסיק ממשנתו מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו (אבות ג, ז). הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין אותו גחלי רתמים (חגיגה דף יב.). מפני מה תלמידי חכמים מתים כשהם קטנים מפני שפוסקים מדברי תורה ועוסקין בדברי שיחה (אבות דרבי נתן פרק כו משנה א).

מי שמפסיק מדברי תורה ועוסק בדברים בטלים יפסקו חייו מהעוה"ז ודינו קיים לעוה"ב (זוה"ק פרשת חיי שרה דף קכב). וע"י שמפסיק מלימודו לדברים בטלים וליצנות, כל מה שלמד באותה שעה נמסר לחיצונים (כסא מלך על התיקוני זוהר תיקון יח). ללמוד שעה ולהפסיק הוא קיום התווה האפס וההעדד והרי זה זורע ושולח עליהם מים לסחפן. עיקר הלימוד הוא התמידי והבלתי נפסק והוא סוד הקדושה, וזה שעושה תורתו קרעים קרעים אסף הרוח, ומן הראוי לחבל תחבולות אידך לקנות את התמדת הלימוד ולהתפלל ע"י (קובץ אגרות חזו"א אגרת א).

וצריך לזיז מדיבורים בטלים בעת לימודו שמלבד שעובר על דברי רבותינו ז"ל, בנוסף יתבייש ג"כ לעתיד לבוא ממעשיו כאשר יקרא המלאך לפניו את המסכת שלמד ובתוכה מעורבים מעשיות רבות ודברי הבל ובטלה, הנה מלבד העבירה, יחזיקו אותו לשוטה שביזה את המסכת שלו היקרה מזהב ופנינים ועשה אותה ככלי חרס שאין בו חפץ.

וידוע מדברי חז"ל שנשמתו של אדם מעידה בו בעת הדין כי כל מעשיו ודיבוריו של אדם הכל נקבע בנשמתו בתוך זכרונו, יש אדם שבנשמתו קבועים כל הש"ס וכו' ויש אדם שקיבץ בחייו בזכרונו כל ההבלים והפסולת והכל מזכירים לו ליום הדין. וכמה צריך להזדעזע בזכרו שכל מעשיו ודיבוריו הכל קבוע בנשמתו ועתיד ליתן עליהם את הדין, ואשרי המזרוז עצמו לעשות תשובה ונוהר ללמוד ברצף ובקדושה ולא להפסיק לדברים בטלים. (החפץ חיים זצ"ל בספרו זכור למרים פ"ט).

ודרש רבינו הגאון רבי עובדיה יוסף זצוק"ל - יש ללמוד את התורה בשקידה והתמדה, ולא לפנות את הראש מלימוד התורה"ק [וכמ"ש חז"ל (שבת דף קמט): "אל תפנו אל האילילים" - אל תפנו אל מדעתכם], אלא תמיד דעתו של אדם צריכה להיות קשורה לתורה ומצוות. ומי שקשור ללימוד התורה"ק יצליח ויהיה חכם גדול בישראל. אך אותם המתעסקים בסולרי וכיוצ"ב מה יצא מהם... זה לא נקרא ללמוד תורה, אלא צריך שכל ראשו של האדם יהיה בלימוד התורה"ק ביום ובלילה ובלכתו בדרך ובשכבו ובקומו ואז יזכה באמת לתורה.

בצעירותי הייתי שוקד על התורה בהתמדה ולא היה לי אפילו שעון, וכאשר כהנתי כרב במצרים בגיל עשרים ושבע היה לי כל יום שני שיעורים כל אחד שעה וחצי, והיו פעמים שהארכתי בשיעור כי לא ידעתי מה השעה... ורק בגיל שלושים קנו לי התלמידים שעון. למה צריך שעון הרי לימוד תורה יש ללמוד יום ולילה ולא בזמנים מסויימים בלבד אמנם היום כבר לכולם יש שעונים אבל בודאי שאסור לבחורי ישיבה להחזיק סולרי אפילו כשר וצריכים להתרחק מכך, מדוע בחור זקוק לסולרי, הרי הוא צריך ללמוד בשקידה והתמדה!!

סיפורי צדיקים

רב נחמן בר יצחק היה לו תל עפר בתוך כרמו, והביא לשם פועלים לחפור את התל, וחפרו אותו היום כולו. ליום שני, כשהן חופרין, קפץ אדם אחד מתוך התל וישב על התל והתחיל להתנווד ולקרות. ומה היה קורא? שמא הגיע תחיית המתים? שמא הגיע תחיית המתים? רצו הפועלים והודיעו לרב נחמן. בא ומצאו. אמר ליה: מי אתה? אמר ליה: מת אני. שמא הגיע זמן תחיית המתים? אמר ליה: מה טיבך בתל זה? אמר ליה: והלא אמרתי לך מת אני. אמר ליה: ומת אינו נרקב? אמר ליה: לא הכניסוך לבית הרב ולא למדוך ספר משלי. ולא כך אמר שלמה (משלי יד, ל): "וְיָרָקֵב יַעֲצָמוֹת קִנְיָהּ"! מימי לא עמדתי על מדותי, ולא תפשתי בלבי קנאת חברי, ולא ספרתי לא בבית המדרש ולא בבית הכנסת, ולא נתתי לבי ועיני אלא לדברי תורה. לקיים מה שנאמר (שם א, ג): "וְיִשְׁמַע לִי יִשְׁכֹּן בְּטַח". אמר ליה רב נחמן: אבנה לך קובה אחת (מקום אחר). אמר ליה: אל תעש לי מאומה, ואל תעמידני ממקום זה, מפני שברשות קברוני. אלא השב העפר שנטלת מעלי למקומו.

והיה רב נחמן מתפחד ומתעצב כל היום כולו, ואומר: אוי לי שמא הרגזתי לאותו המת. מיד ראהו בחלום שהיה יושב בסוכה דאסא (סוכה של הדסים). מיד נתן שבח והודאה לפני הקדוש ברוך הוא, וקרא מקרא זה (שם ח, לה): "אֲשֶׁרִי אָדָם שָׁמַע לִי לְשָׁקֵד עַל דִּלְתַי יוֹם יוֹם". ישתבח שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שאינו מקפח שכר כל בריה. ומה זה, שלא היה בידו אלא שכר שתיקה בלבד, ולא העמיד על מדותיו, כן שילם לו הקדוש ברוך הוא שכרו. המרגיל עצמו לתלמוד תורה, והמגדל בניו לתלמוד תורה, והולך בענוה ובשפלות רוח - על אחת כמה וכמה שישלם הקדוש ברוך הוא שכרו כפול ומכופל. עד כאן לשונו. [ראשית חכמה]